

Mefjellturen gjennom 20 år

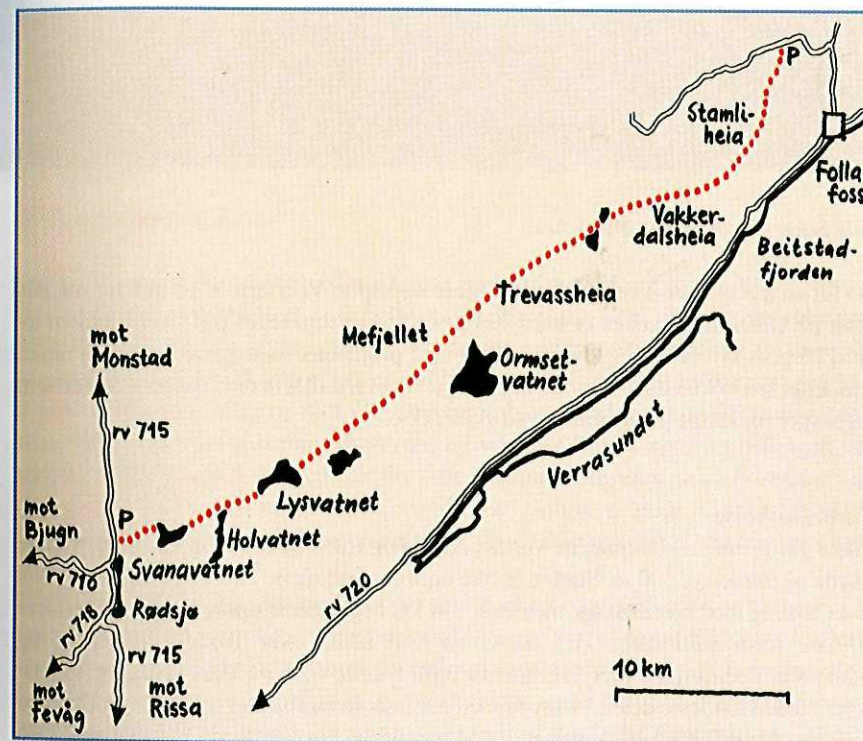
Av Erling Arnet

Hvor kan du gå en hel dag på ski uten å krysse vei og bebyggelse og få fine naturopplevelser fra start til mål?

Høyfjellspreget er nært på Fosenhalvøya; himmelen høy og viddene hvite, som her på Stamliheia.

For 20 år siden satt to skientusiaster fra Bjugn og studerte kart over turterrenget på Fosen for å få svar på dette. Vi fant etter hvert en rute på 6 mil som gikk gjennom sentrale deler av de «foseske alper», og der vi unngikk å krysse mer enn ett dalføre ved å følge fjellrygger og dalsenkninger på langs. Utstyrt med kart, kompass og solide matpakker la fire karer i vei på den første turen en fin aprilsøndag i 1978. Vi fulgte den avmerkede ruta nesten til punkt og prikke og fikk en flott tur! Den måtte gjentas om et år, ble vi enige om. Og det ble den både året etter og deretter hvert år på rad i til sammen 20 år. Traseen har vært den samme på alle turene. Deltakerantallet har økt fra fire på den første turen til ca. 100 for to år siden. Etter som åra gikk kom det til skiløpere fra stadig flere områder på Fosen, og aldersspredningen ble større og større med 13 og 79 år som ytterpunkter. En god del kvinnelige løpere har også kommet med.

Mefjellturen, nesten seks mil gjennom Fosenalpene, fra øst til vest. Kart Erik Stabell.

Sola baker i bakkene mot Bansetheia.

De første åra var det ikke snakk om å kjøre opp spor. Vi erfarte at en slik tur må gås seint på vinteren når snøen er hardpakket, og vi har som regel lagt i vei i midten av april på godt skareføre, og kommet i mål uten problemer med gjennomslag og råttent snø. Etter hvert som deltakerantallet økte, så vi oss råd til å få med oss snøscooter som laget spor og kunne gi assistanse ved skibrekk o.l.

Turbeskrivelse

Turen går gjennom kommunene Verran, Åfjord og Rissa og er ca. 58 km. lang. Største høyde på traseen er 600 m. Starten er like nord for Follafoss. Til å begynne med er det slakt terreng med spredt skog, men etter 3-4 km begynner stigningen opp til nærmere 600 m. forbi Stamliheia. Her får vi en flott utsikt over Trondheimsfjorden og Innherred. Grensefjella mot Sverige trer også tydelig fram på klarværsdager. Vi passerer nå den hardeste delen av løypa med noen seige motbakker og tøffe utforbakker. Etter ca. 1 mil flater landskapet ut, og nå nærmer vi oss den første rasteplassen. Den ligger ved Reinstjøna, hvor vi i alle år har slått oss ned ved den samme hytteveggen, og hvor den varme vårsola har fått oss til å kaste både ett og flere plagg. Her er det

Utsikt mot Vakkerdalsheia.

vanlig å ta seg god tid, nyte medbrakt niste og prate med kjente og ukjente. Turen går videre forbi flere små fjellvann i lett terreng fram til oppstigningen mot Mefjellet. Da går det jevnt oppover mot turens høydepunkt i dobbelt forstand. Vi kommer opp på et platå som er vel en mil langt og har flott utsikt i alle retninger. Mot øst ser vi Inn-Trøndelag og mot vest skimter vi havet med Hitra og Frøya i forgrunnen. På Mefjellet er vi kommet halvveis, og vi pleier å ta en rast i sørhellingen ned mot N. Mefjellvatn. Like ved står det flere gammer som samene på Fosen har satt opp. I fjor fikk vi uvær på turen, og da var gammene gode å søke tilflukt i. Reinsflokker streifer ofte i dette området, og det er ikke uvanlig at vi kommer i nærheten av dem.

Når vi passerer Mefjellplatået, føles det som å gå på høyfjellet, og her kan det også være skiføre et godt stykke ut i juni måned! Mange stopper og tar bilder av det flotte landskapet. Ved Mefjellnova bærer det nedover mot lavere terreng igjen. Lange, slakke utforbakker gjør at vi forflytter oss raskt videre, og vi passerer snart Skjerivatnet, hvor det ofte foregår isfiske. Nå nærmer vi oss Lysvatnet. Her ligger det en fjellgård med fastboende folk. De er vant til å få «storbesøk» hvert år når 50-100 skiløpere surser inn på gårdstunet. Og fjellbonden sjøl, Einar Hårstad, har vært vår faste følges-

Fjell og fjord. Utsikt mot Skarnsundet og Inderøya.

venn med scooter og sporlegger de siste 10 åra. Han er lommekjent og finner veien uansett vær og føre. Det fikk vi erfare i 1997 da det snødde tett og sikten var lik null oppe på snaufjellet. Einar loset oss trygt over, og fikk hentet inn alle som hadde mistet kontakten med sin pulje. Det har hendt oss bare en gang før at vi har blitt overrasket av et lignende uvær. Da måtte gå vi etter kompass og holde tett sammen for ikke å rote oss bort. Ellers har vi hatt godt vær og føre nesten hver gang på de 20 turene som er gått. Og det er nok grunnen til at så mange har blitt med hvert år etter at de gikk turen første gang.

Mange stikker en tur inn og hilser på familien som bor her på fjellgården milevis fra nærmeste nabo, og resten av nistepakkene fortæres både inne på kjøkkenet og i solveggen utenfor. Vi skriver oss inn i gjesteboka, og så tar vi fatt på sluttetappen. Ved Holvatnet kikker vi innom ei åpen gamme som ble bygd av danske studenter for 25 år siden. Her er det fullt utstyr til å lage mat og overnatte. NTHI har ansvaret for å holde hytta i orden.

På Holvatnet skiller vi lag. De som skal til Rissa, Verran og Leksvik går sørover til Alsetmarka i Skaugdalen, mens vi som skal til Åfjord, Bjugn og Ørland går vestover forbi Svanevatnet og ned til Nordsetra i Austdalen. Først blir som regel skarpt på slut-

Rast på Mefjellet, midtveis på turen.

ten når sola står lavere, og farten kan bli vel stor i de siste unnabakkene. Men i mål kommer vi, selv om det kan ryke en stav eller skitupp i de siste, tøffe kneikene. Armer og bein har i allfall holdt så langt hos alle deltakerne.

Fra 1998 har vi økt beredskapen ved å ha med oss Røde Kors, som stiller med fullt førstehjelpsutstyr. Dessuten har Fosen Turlag nå kommet inn som offisiell arrangør, og med den økte tilretteleggingen kan vi ønske nye skiløpere utenfor Fosen velkommen til «Mefjellturen». Som navnet sier, er dette en tur og ikke noe renn der det er om å gjøre å komme fortest mulig i mål. Tvert imot, vi nyter naturen og vårsola og har rikelig med tid til å gjøre unna turen før dagen er omme og sola går ned. De raskeste greier seg riktignok med fem-seks timer, men det vanligste noe rundt sju eller åtte. Noen har også drøyd ut turdagen til borti 10 timer.

Turen har tidligere vært annonsert bare i lokalavisene Fosna-Folket og Trønderavisa. Markedsføringen blir vel litt bedre etter hvert, og kanskje blir noen fristet til å slenge med neste år etter å ha lest denne artikkelen? Det settes opp buss både fra Ørland, Bjugn og Åfjord, slik at det ikke er nødvendig å ordne seg med egen privatskyss til startstedet. Følg med til neste vår, meld deg på, ta med løypeski, solfaktor og godt humør!

Gamma ved Holvatnet er et naturlig stopp på siste del av Meffjellturen.

Fellestur i Armfeldts fotspor

Av Gudbrand Grøt

Trondhjems Turistforening arrangerte sist sommer en fellestur med historisk bakgrunn. Rammen var den beste, med strålende sol og sommervær i begynnelsen av august. Kontrasten var stor til den historien turen var basert på. En av de største menneskelige tragedier som har skjedd her til lands, utspant seg i grensetraktene ved jule-tider i 1718. Hardt og dødelig brutalt rammet skjebnen Armfeldts store hær som gjorde vendereis til Sverige etter det mislykte erobringforsøket av Trondheim og Trøndelag. Omkring 5800 mann var med i de svenske styrkene da marsjen startet fra Haltdalen. Omlag 3000 mistet livet i fjellet.

Et turopplegg presenteres nå i leden der Armfeldts soldater slepte seg fram i storm og vinterkulde i 1718. Opplegget passer fint som fellestur, men kan også gjennomføres på egen hånd eller i mindre grupper. For ei langhelg passer turen utmerket, enten utgangspunktet er Trondheim eller på svensk side.

Det klaffer fint med tog fra Trondheim til Haltdalen stasjon. Den gamle prestegården i Haltdalen, Gammalgården, er restaurert og åpen i sommersesongen med servering og husflidssalg. Her overnattet generalløytnant Carl Gustaf Armfeldt selv siste natta før vandringen til Aunegrenda, der selve fjellmarsjen startet. I Gammalgården er det nå en utstilling både omkring dødsmarsjen og om stavkirka i Haltdalen.

Etter kaffeservering i Gammalgården fraktes vandrerne med bil til Nordpå Fjellstue. Slik også på den første fellesturen sommeren 1997, der deltakerne sikret seg startgrunnlag for turen med seterkost på Nordpå torsdag kveld. Denne kvelden ble det gitt nærmere orientering om vandringen og den historiske bakgrunnen for den ruta som skulle følges.

Etter frokost fredag morgen var det å ta fatt på marsjen. Stiene er merket opp igjen, og det er lett terreng å gå i. Bukkhammeren ble passert, og et naturlig lunsj-stopp første dagen er Nauttjønna på Tydalssida. Her ble det både bading og multeplukking i det fine været.

Som en del av dette permanente turopplegget er det nede i Gressli ordnet med bilskyss som frakter deltakerne fram til Sankåvika ved Essanden. Det kan også legges inn en stopp ved museet i Tydal for kafferast og en titt på den faste Armfeldt-utstillinga. Fra Sankåvika er det så ikke mer enn en kort etappe fram til Storerikvollen med middag og overnatting.

Neste dags vandring starter med frokost på Storerikvollen og det bærer mot grensa. Lunsj med medbragt nistepakke fra frokosten inntas ved Endalsstugan på svensk side. Videre er det en fin etappe til Blåhamarens Fjällstation. Her, 1085 meter over havet, serveres middag, og det blir overnatting. Dagsetappen hit fra Essanden går gjennom det området hvor de fleste av Armfeldts soldater omkom.